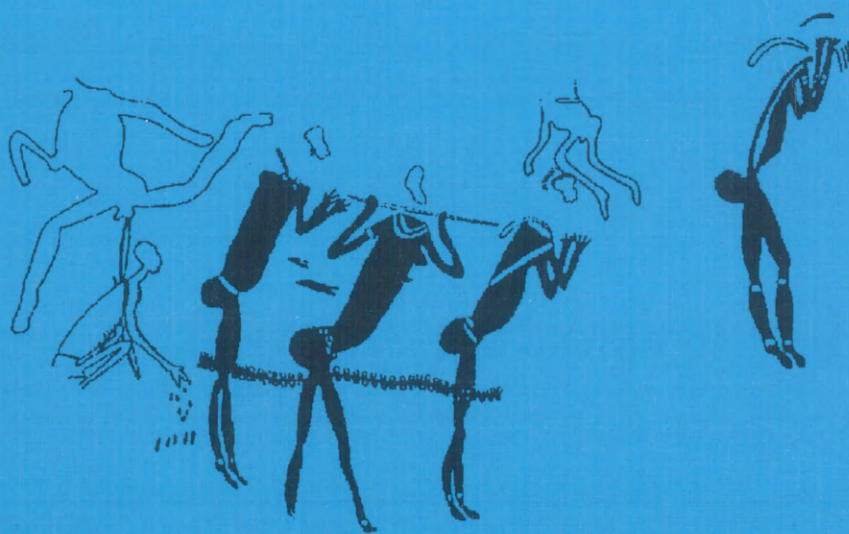


PL ISSN 0079-7138

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

PRZEGLĄD ARCHEOLOGICZNY

TOM 46



WROCLAW 1998

For the exchange write please to

Instytut Archeologii i Etnologii PAN
Oddział we Wrocławiu
ul. Więzienna 6, 50-118 Wrocław, Poland

Orders regarding all publications of the Institute of Archaeology and Ethnology and should be addressed to the Institute of Archaeology and Ethnology, Polish Academy of Sciences, Al. Solidarności 105, 00-140 Warszawa, Poland, fax 48-22-240100 Warsaw

The subscription rates for periodicals are (in USD or equivalent):

ARCHEOLOGIA	30
ARCHAEOLOGIA POLONA	25
ARCHEOLOGIA POLSKI	40 (2 vols)
ETHNOLOGIA POLONA	25
ETHNOGRAFIA POLSKA	40 (2 vols)
KWARTALNIK HISTORII KULTURY MATERIALNEJ	40 (4 vols)
POLISH ARCHAEOLOGICAL ABSTRACTS	25
PRZEGLĄD ARCHEOLOGICZNY	25
SPRAWOZDANIA ARCHEOLOGICZNE	20

For all non European countries plus postage (USD 3)

Payment must be made by International Money Order sent to PBK VIII O/Warszawa Nr 370028-4499 or by check payable to Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Al. Solidarności 105, 00-140 Warszawa, Poland.

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
ODDZIAŁ WE WROCŁAWIU



P III 272

PRZEGLĄD ARCHEOLOGICZNY

TOM 46



Alce. 146/99 d.

WROCŁAW 1998

DAR

Redakcja – Editor
BOGUSŁAW GEDIGA

Sekretarz Redakcji – Editorial secretary
SŁAWOMIR MOŹDZIOCH

Członkowie Komitetu Redakcyjnego – Editorial Committee members
GRZEGORZ DOMAŃSKI, LECH LECIEJEWICZ, ROMUALD SCHILD,
WOJCIECH SZYMAŃSKI, ZENON WOŹNIAK

Redaktor techniczny – Technical Editor
AGNIESZKA MATKOWSKA

TŁUMACZE – TRANSLATORS
Janusz Murczkiewicz – teksty niemieckie – German texts
Ewa Bugaj – teksty angielskie – English texts

EDITORIAL OFFICE: Instytut Archeologii i Etnologii
Polskiej Akademii Nauk,
Oddział we Wrocławiu
ul. Więzienna 6
50-118 Wrocław

„Przegląd Archeologiczny” is regularly listed in the International Current
Awareness Service: Anthropology, Selected material is indexed in the
International Bibliography of Social and Cultural Anthropology.

Wydanie publikacji dofinansowane przez Komitet Badań Naukowych

Przegląd Archeologiczny © Copyright 1998 All right Reserved

All papers are copyright to their authors and to Przegląd Archeologiczny

No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopy, recording, or any information storage and retrieval system, without permission from the copyright owner.

Instytut Archeologii i Etnologii PAN – Oddział we Wrocławiu
Oddano do składania w październiku 1998 r.
Druk ukończono w maju 1999 r.
Nakład: 550 egz.

WYDAWNICTWO
WERK

50-506 Wrocław, ul. Piękna 64, pok. 107, tel./fax (071) 33-62-890

SPIS TREŚCI – CONTENTS

Artykuły – Articles

- Andrzej ROZWADOWSKI, Czytając sztukę naskalną: pomiędzy archeologią a etnografią 5
Das Lesen der Felskunst: zwischen Archäologie und Ethnographie 20
- Andrzej Piotr KOWALSKI, Wstęga i sznur. Ornament na ceramice neolitycznej w perspektywie tradycji indoeuropejskiej 23
Das Band und die Schnur. Das Ornament an der neolithischen Gefäßkeramik in der Perspektive der indoeuropäischen Tradition 36
- Jerzy KOPACZ, Lubomir ŠEBELA, Chipped stone material of the Moravian Proto-Únětice culture 37
- Peter ROMSAUER, Ladislav VELIAČIK, Der Umweltanteil an der Siedlungsstrukturgestaltung während der Urnenfelder- und Halstattzeit in der Westslowakei 59
- Matej RUTTKAY, Siedlungsarchäologische Beobachtung zum Landesausbau im frühen Mittelalter (Westslowakei) 73
- Józef SZYKULSKI, Okres przejściowy (Período de Transición) na obszarze południowego Peru w świetle badań archeologicznych w Churajón, Dep. Arequipa 89
Nuevos datos sobre el periodo de transición en el sur de Perú 99
- Christa PLATE, Brandenburgische Städte im westlichen Odergebiet – ihre historische und archäologische Überlieferung 101
- Ryszard KRZYMINIEWSKI, Jerzy J. LANGER, Aleksander KOŚKO, Historia termiczna i wiek prahistorycznych pozostałości dziegciu w świetle badań EPR
Die termische Geschichte und das Alter der urgeschichtlichen Überreste von Teer nach den EPR-Untersuchungen 131
..... 136

Dyskusje – Discussions

- Tadeusz MALINOWSKI, Poznańska archeologia w krzywym zwierciadle 139
- Jarmila KACZMAREK, O prostowaniu wizji dziejów archeologii poznańskiej . 155

Recenzje – Reviews

- Bibliographie zur Vor- und Frühgeschichte in der Bundesrepublik Deutschland und Berlin, (Andrzej Kosicki) 165
- Helle Vandkilde, From Stone to Bronze. The Metalwork of the Late Neolithic and Earliest Bronze Age in Denmark, (Janusz Czebreszuk) 166
- Alix i Bernhard Hänsel (Konzeption und Zusammenstellung), Gaben an die Götter – Schätze der Bronzezeit Europas, (Andrzej Mierzwiński) 179
- Bernd Zich, Studien zur regionalen und chronologischen Gliederung der nördlichen Aunjetitzer Kultur, (Janusz Czebreszuk) 184
- Biljana Schmid-Sikimić, Der Arm- und Beinschmuck der Hallstattzeit in der Schweiz, (Radosław Jarysz) 194
- Jiří Říhový, Die Fibeln in Mähren, (Sławomir Górka) 195
- Urszula Kalinowska, Wczesnośredniowieczne cmentarzysko kurhanowe w Dolicach, woj. Szczecińskie, stanowisko 20, (Przemysław Krajewski) 198
- А.В. Курбатов. Раннесредневековая обувь Поволжья и вопросы сложения городского ремесла* (Anna Bogumiła Kowalska) 201
- Catherine Homo-Lechner, Sons et instruments de musique au Moyen Âge. Archéologie musicale dans l'Europe du VIIe au XIVe siècles, (Tadeusz Malinowski) 203

Kronika – Chronicle

- Hansjürgen Brachmann 208

PRICE LIST
OF THE MONOGRAPHS & PERIODICALS
 PUBLISHED BY THE INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY AND ETHNOLOGY
 POLISH ACADEMY OF SCIENCES

MONOGRAPHS:

1. Archeologia średniowiecznego Kolobrzegu [red. M. Rębkowski]. T. I. Kolobrzeg 1996, ss. 438 + ryciny; ilustracje, tabele. T. II. Kolobrzeg 1997, ss. 298, ryciny, tablice. T. III. Kolobrzeg 1998, ss. 352, ryciny, tablice. 40 + 30 + 35 \$ US
2. Andrzej Buko, Początki Sandomierza. Warszawa 1998, ss. 144, ryciny. 20 \$ US
3. Człowiek a środowisko w środkowym i dolnym Nadodrzu. Badania nad osadnictwem pra- i wczesnodziejowym [red. L. Leczajewicz, E. Gringmuth-Dallmer]. Wrocław 1996, ss. 222. 20 \$ US
4. Jan Dąbrowski, Epoka brązu w północno-wschodniej Polsce. Białystok 1997, ss. 188, ryciny. 30 \$ US
5. Kleczanów. Badania rozpoznawcze 1989-1992 [red. A. Buko]. Warszawa 1997, ss. 336, ryciny, tabele, wykresy. 25 \$ US
6. Elżbieta Kłosińska, Starszy okres epoki brązu w dorzeczu Warty. Wrocław 1997, ss. 276, ryciny, mapy. 25 \$ US
7. Janusz Kruk et al., Osadnictwo i zmiany środowiska naturalnego wyżyn lessowych. Studium archeologiczne i paleogeograficzne nad neolitem w dorzeczu Nidzicy. Kraków 1996, ss. 139, ryciny, wykresy. 20 \$ US
8. Anna Kulczycka-Leczajewiczowa, Strachów. Osiedla neolitycznych rolników na Śląsku. Wrocław 1997, ss. 298, ryciny. 25 \$ US
9. Man and Flint. Proceedings of the VIIIth International Flint Symposium Warszawa-Ostrowiec Świętokrzyski, September 1995 [ed. R. Schild, Z. Sulgostowska]. Warszawa 1997, ss. 361, ryciny. 76 \$ US
10. Maria Lityńska-Zajac, Roślinność i gospodarka rolna w okresie rzymskim. Studium archeobotaniczne. Kraków 1997, ss. 280. 25 \$ US
11. Krzysztof Misiewicz, Metody geofizyczne w planowaniu badań wykopaliskowych. Warszawa 1998, ss. 199, ryciny. 20 \$ US
12. Omnia res mobilia. Polish Studies in Posthumous Inventories of Movable Property in the XVI-XIX Century [red. J. Kruppé, A. Pośpiech]. Warszawa 1999, ss. 302, ryciny. 45 \$ US
13. Origins of Central Europe [ed. P. Urbańczyk]. Warszawa 1997, ss. 250, ryciny. 25 \$ US
14. Leszek Słupecki, Wyrocznie i wróżby pogańskich Skandynawów. Studium do dziejów idei przeznaczenia u ludów indoeuropejskich. Warszawa 1997, ss. 232. 30 \$ US
15. Teresa Śtawiariska, naczynia szklane okresu rzymskiego z terenu Polski. Studium archeologiczno-technologiczne. Warszawa 1999, ss. 372, ryciny, mapy. 30 \$ US
16. Witold Świętosławski, Archeologiczne ślady najazdów tatarskich na Europę środkową w XIII wieku. Łódź 1997, ss. 128, ryciny. 12 \$ US
17. Theory & Practice in Archaeological Research. Vol. II: Acquisition of Field Data on Multi-Strata Sites [red. P. Urbańczyk]. Warszawa 1995, ss. 484, ryciny. Vol. III: Dialogue with the Data: the Archaeology of Complex Societies and its Context in the 90s [red. S. Tabaczyński, P. Urbańczyk]. Warszawa 1998, ss. 597, ryciny. 35 + 45 \$ US
18. Irena Turnau, Hand-Felting in Europe and Asia from the Middle Ages to the 20th Century. Warszawa 1997, ss. 144, ryciny. 25 \$ US
19. Fred Wendorf, Romuald Schild i inni, A Late Paleolithic Kill-Butchery-Camp in Upper Egypt. Dallas-Warszawa 1997, ss. 63, ryciny. 20 \$ US

ADALBERTUS

TŁO KULTUROWO-GEOGRAFICZNE WYPRAWY MISYJNEJ ŚW. WOJCIECHA NA POGRANICZE POLSKO-PRUSKIE

- [pod red. Przemysława Urbańczyka]
- T. 1, Adalbertus. Wyniki programu badań interdyscyplinarnych [red. P. Urbańczyk]. Warszawa 1998, ss. 308, ryciny. 25 \$ US
- T. 4, Jolanta Sadowska-Topór, Starożytne drogi w dolinie rzeki Dzieżgów w świetle badań archeologicznych [w druku].

ARCHEOLOGIA MAZOWSZA I PODLASIA. STUDIA I MATERIAŁY

- [pod redakcją Wojciecha Szymańskiego]
- T. 1. Osadnictwo pradziejowe i wczesnośredniowieczne w dorzeczu Słupianki pod Płockiem [red. M. Dulnicz]. Warszawa 1998, ss. 251, ryciny. 35 \$ US

BIBLIOTEKA ETNOGRAFII POLSKIEJ

- [pod redakcją Andrzeja Woźniaka]
- Nr 51, Konflikty etniczne. Materiały z konferencji zorganizowanej przez Zakład Etnologii IAE PAN w Warszawie, 5-7 grudnia 1994 r. [red. I. Kabzińska, S. Szykiewicz]. Warszawa 1996, ss. 376. 30 \$ US
- Nr 52, Krystyna Hermanowicz-Nowak, Strój górali Beskidu Śląskiego. Warszawa 1997, ss. 131 + 36 rycin. 20 \$ US
- Nr 53, Iwona Kabzińska, Wśród „kościelnych Polaków”. Z badań nad wyznacznikami tożsamości narodowej Polaków z Białorusi [w druku]. 20 \$ US

BIBLIOTHECA ANTIQUA

- pod redakcją Aleksandry Dunin-Wąsowicz
- Vol. XXII, Maria Nowicka, Le portrait dans la peinture antique. Warszawa 1993, ss. 206 + ilustr. 30 \$ US
- Vol. XXIII, Tomasz Scholl, Viktor Zin'ko, Archaeological Map of Nymphaion (Crimea) [w druku]

MONUMENTA ARCHAEOLOGICA BARBARICA

- [pod redakcją Zenona Woźniaka]
- T. II, Jan Jaskanis, Cecele. Ein Gräberfeld der Wielbark-Kultur in Ostpolen. Kraków 1996, ss. 118, tablice. 35 \$ US
- T. III, Teresa Dąbrowska, Kamienicznyk. Ein Gräberfeld der Przeworsk-Kultur in Ostmasowien. Kraków 1997, ss. 128 + 204 tablice. 40 \$ US
- T. IV, Mirosław Pietrzak, Pruszcz Gdański. Fundstelle 10. Ein Gräberfeld der Oksywie- und Wielbark-Kultur in Ostpommern. Kraków 1997, ss. 96 + 170 tablic. 32 \$ US
- T. V, Jacek Andrzejowski, Nadkole 2. A Cemetery of the Przeworsk Culture in Eastern Poland. Kraków 1998, ss. 150 + 117 tablic. 35 \$ US
- T. VI, Kazimierz Godłowski, Tomasz Wichman, Chmielów Piskowy. Ein Gräberfeld der Przeworsk-Kultur im Świętokrzyskie-Gebirge. Kraków 1998, ss. 92 + 97 tablic. 30 \$ US

POLSKIE BADANIA ARCHEOLOGICZNE

- [pod redakcją Witolda Hensla i Wojciecha Szymańskiego]
- Tom 32, Sandomierz: Badania 1969-1973 [red. S. Tabaczyński]. T. II. Warszawa 1996, s. 497. 40 \$ US

STUDIA I MATERIAŁY Z HISTORII KULTURY MATERIALNEJ

- [pod redakcją Jerzego Krupp]
- Tom LXV, Elżbieta Kowecka, Sprzedać! Kupić! Sklepy warszawskie z artykułami domowymi 1830-1870. Warszawa 1998, ss. 153, ryciny. 20 \$ US
- Tom LXVI, Szpitalnictwo w dawnej Polsce [red. Maria Dąbrowska, Jerzy Krupp]. Warszawa 1998, ss. 252, ryciny. 25 \$ US
- Tom LXVII, Elżbieta Mazur, Dobroczynność w Warszawie XIX wieku. Warszawa 1999, ss. 202, ryciny. 20 \$ US

ARCHAEOLOGIA POLONA

- Vol. XXXV-XXXVI, Warszawa 1998, ss. 458. 30 \$ US each issue

ARCHEOLOGIA

- Tom XLIX Warszawa 1999 /1998/, ss. 128 + XVIII tablic. 25 \$ US each issue

ARCHEOLOGIA POLSKI

- Tom XLIII:1998, z. 1-2, Warszawa 1998, ss. 200. 30 \$ US each issue

ETHNOLOGIA POLONA

- Vol. 19, Poznań 1996, ss. 168. 30 \$ US

ETNOGRAFIA POLSKA

- Tom XLII, z. 1/2, Warszawa 1998, ss. 228. 25 \$ US each issue

FASCICULI ARCHAEOLOGIAE HISTORICAE

- Fasc. XI, Łódź 1998, ss. 59. 20 \$ US each issue

KWARTALNIK HISTORII KULTURY MATERIALNEJ

- Rok XLVI, nr 1-2, Warszawa 1998, ss. 214. nr 3-4, Warszawa 1998, ss. 250. 15 \$ US each issue

POLISH ARCHAEOLOGICAL ABSTRACTS

- Vol. 21, Poznań 1996, 298 poz. 25 \$ US

PRZEGLĄD ARCHEOLOGICZNY

- Tom 45, Wrocław 1997, ss. 151. 30 \$ US each issue

SPRAWOZDANIA ARCHEOLOGICZNE

- Tom L, Kraków 1998, ss. 332. 30 \$ US each issue

P III 272

INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY AND ETHNOLOGY
POLISH ACADEMY OF SCIENCES

PRZEGLĄD ARCHEOLOGICZNY

VOL. 46



IAE
PAN